

האם לטרפנים השפעה מיטיבה על היעילות הטיפולית של קנאביס? האם לטרפנים תפקיד ביצירת מוצרי קנאביס משופרים?

עיבוד מאגרי מידע גדולים של מטופלים בקנאביס רפואי שנעשה בבזלת, הצליח לזהות טרפנים שעליהם בריכוזם קשורה בהגברת היעילות הטיפולית של קנאביס. האם כל הטרפנים משפרים? בהחלט לא. האם טרפנים המועילים לטיפול במצב רפואי מסוים, מועילים גם במצבים רפואיים אחרים? ברוב המקרים התשובה היא לא. לטרפנים ספציפיים השפעה ספציפית. חלק מהטרפנים קשורים בהגברת היעילות הטיפולית, ואחרים הפחתת היעילות הטיפולית במצב רפואי מסוים.

מוצרי קנאביס מועשרי טרפנים לנשים

בהינתן ההבדלים בין המינים בתפקוד המערכת האנדוקנבינואידית ובמטבוליזם של קנאביס, הרכב הקנאביס האופטימלי לטיפול במצב רפואי מסוים יכול להיות שונה בין נשים וגברים. אכן, בעבודת מחקר שכללה עיבוד נתונים של עשרות אלפי מטופלים בקנאביס רפואי אשר נעשתה בבזלת, מצאנו כי ישנם טרפנים שנוכחותם מגבירה יעילות טיפולית בנשים אך לא בגברים, וטרפנים אחרים בעלי השפעה מיטיבה בגברים בלבד.

שמני קנאביס רפואי חדשים שפותחו בידי מדענים מקבוצת בזלת ואשר מיועדים במיוחד עבור נשים, נרקחו על סמך מידע שנאסף בקרב נשים המטופלות בקנאביס רפואי. שמנים אלה נועדו להתאים באופן מיטבי לטיפול בנשים, ולענות על הצרכים הייחודיים שלנו – הנשים. השמנים מסדרת femmican, הועשרו בטרפנים שנמצאו במחקר כיעילים לטיפול בנשים. לסיכום, בדומה לתרופות מרשם קונבנציונאליות, גם ההתייחסות לטיפול בקנאביס רפואי צריכה להיות מותאמת מין. מוצרי קנאביס רפואי אופטימליים צריכים להרחיק תוך התייחסות לצרכים הייחודיים של המינים, להבדלים הפיזיולוגיים בין המינים, ובפרט אלה המצויים במערכת האנדוקנבינואידית, ולתגובתיות השונה של שני המינים לקנאביס. עולם הקנאביס הרפואי צריך לצעוד לכיוון מוצרים המותאמים למין המטופל, והבשורה הגדולה היא שהמהפכה בתחום זה כבר זמינה בבתי המרקחת בישראל. **הכותבת היא חוקרת בכירה בקבוצת בזלת, יצרנית הקנאביס הגדולה בישראל.**

האם קיימים הבדלים בין המינים בהשפעת הקנאביס?

מסתבר שכן. מחקרים באנשים ומחקרים במודל חיה מלמדים כי גברים ונשים (או זכרים ונקבות במחקרים במודל חיה) מגיבים באופן שונה לקנאביס, ובפרט ל-THC (הרכיב הפסיכואקטיבי בקנאביס). אנו יודעים, למשל, כי נקבות רגישות יותר להשפעה משככת הכאב של ה-THC, בעוד זכרים רגישים יותר להשפעה מעוררת התיאבון של הרכיב. בנוסף, תופעות הלוואי הקשורות בשימוש בקנאביס, שונות לרוב בין גברים ונשים.

הבדלים בין המינים במערכת האנדוקנבינואידית:

כפי שנמצא במערכות פיזיולוגיות שונות, הבדלים בין גברים ונשים קיימים גם במערכת האנדוקנבינואידית, כלומר המערכת הפנימית בגופנו המגיבה עם הרכיבים הפעילים בקנאביס. מערכת זו מווסתת מגוון רחב של תפקודים גופניים, והיא האחראית להשפעות הנרחבות שאנו חשים בעקבות שימוש בקנאביס, על סוגיו השונים. הבדלים בין המינים במערכת האנדוקנבינואידית הודגמו, למשל, בפיזור ובפעילות הקולטנים באיברים השונים, בהם רצפטור המכונה CB1. מחקרים מראים כי ישנם אזורים מוח אשר בהם ביטוי הקולטן CB1 גבוה יותר בזכרים, ואזורים אחרים במוח בהם ביטוי קולטן זה גבוה יותר בנשים. בנוסף, מחקרים מלמדים על ביטוי גבוה של רצפטורים אנדוקנבינואידיים במערכת הרבייה הנקבית. ויותר מכך – קיימים הבדלים במערכת האנדוקנבינואידית לאורך המחזור החודשי בנשים. הבדלים בין המינים קיימים גם במטבוליזם ובספיגה של החומרים הפעילים בקנאביס, ובפרט THC. קנאביס עשוי לספק מענה למגוון רחב של מצבים רפואיים, ביניהם כאבים כרוניים שונים, חרדה, בעיות שינה, מחלות דלקתיות, מחלות נוירולוגיות שונות ועוד. ההבנה אודות הרכב החומרים הפעילים המתאים לטיפול במחלות ובתסמינים שונים הולכת ונבנית, אך עדיין רחוקה מלהיות שלמה. אנו יודעים היום לא מעט על התכונות הטיפוליות של ה-THC וה-CBD, שני החומרים הפעילים המרכזיים בקנאביס. עם זאת, ברור ממחקרים רבים כי השפעת ה-THC וה-CBD תלויה בחומרים האחרים הקיימים בצמח. השפעה סינרגטית שקיבלה את הכינוי "אפקט הפמליה". טרפנים הינם חומרים ארומטיים הנמצאים באופן טבעי בקנאביס, ומעניקים לו את ריחו וטעמו הייחודיים. מעבר לתכונות הטעם והריח, לטרפנים השפעות טיפוליות במגוון רחב של מערכות גופניות (למשל חרדה ודיכאון, אלחוש כאב, טיפול בדלקת, הרגעה ושינה), והם מהווים את הרכיב העיקרי בשמנים אתרים המשמשים בטיפולי ארומתרפיה. מעבר לתכונות הפרמקולוגיות של הטרפנים עצמם, טרפנים משנים את הביטוי הפרמקולוגי של הקנאביס (ויש להם תפקיד מרכזי למשל באפיון הזן כסאטיבה או אינדיקה). טרפנים קיימים בקנאביס באופן טבעי, אך אובדים מרגע קצירתו ולאורך שלבי בדיקתו והכשרתו לשיווק.

נשים בירוק: קנאביס רפואי מותאם נשית

השימוש בקנאביס למטרות רפואיות הולך ומתרחב, ואיתו גם ההבנה שהתאמת הטיפול לאוכלוסיות שונות - קריטית להצלחתו. ההבדלים בין גברים ונשים הם הרבה מעבר להבדלים החיצוניים וההורמונליים הברורים לכל. לנשים צרכים רפואיים ייחודיים, הן חולות וכאבות אחרת מגברים, ובהתאם זקוקות גם לטיפול המתאים להן | ד"ר נעה רז, PHD

יותר בנשים. בקבוצה זו נמנות מחלות כפיברומיאלגיה, מיגרנה, דיכאון, מחלות אוטואימוניות רבות, טרשת נפוצה, תסמונת המעי הרגיז ועוד. עד כה, הטיפול הרפואי בנשים נסמך על מידע שמקורו בגברים. מחקר מקיף שפורסם לפני למעלה מעשור העלה נתון מדהים – שני שלישים מהמחלות הפוגעות בשני המינים, נחקרו בגברים בלבד. זאת ועוד, רוב התרופות ומהמכשור הרפואי הקיימים כיום בשוק נוסו על גברים בלבד. כתוצאה מכך, חלק גדול מאוד מהטיפול בנשים מבוסס על ידע שנרכש באמצעות מחקר בגברים ובעזרת תרופות ותכשירים שיעילותם הוכחה בגברים בלבד, בהנחה שלמין האדם אין חשיבות לעצם הטיפול הרפואי. ברור לנו היום שהנחה זו שגויה. אכן, דוגמאות שונות בעולם הרפואה מלמדות כי נשים וגברים מגיבים בצורה שונה לאותו הטיפול התרופתי.

בשנים האחרונות הולכת ומתבססת ההכרה כי רפואה מיטבית לנשים שונה מזו המתאימה לגברים, גישה המכונה רפואה מותאמת מגדר. בניגוד לתפיסה שאפיינה את עולם הרפואה עד לא מזמן ואשר מיקדה את ההבדלים בין נשים וגברים במערכת הרבייה בלבד, ברור לנו כיום כי ההבדלים הפיזיולוגיים בין נשים וגברים הם הרבה מעבר לכך. הבדלים בין נשים וגברים קיימים למשל בתפקוד מערכת העיכול, במערכת הלבבית, במערכת החיסון ובחישת הכאב.

לנשים צרכים ייחודיים

בנוסף למצבים רפואיים שייחודיים לנשים כמו כאבי מחזור, אנדומטריואזיס או תופעות גיל המעבר, קיימות מחלות רבות המאפיינות את שני המינים, אך נמצאות בשכיחות גבוהה הרבה

*הכתבה הופקה על ידי המחלקה המסחרית של מגזין קלאב 50 במימון של גורם חיצוני ופורסמה לאחר עריכה עיתונאית